

bišo, iz katerih so stopili zatoženci vsi v elegantni črni obleki ter se podali v veliko sodniško dvorano, kjer je čakala že velika množica zbranega občinstva. — Prvi predmet obravnave je dogodba z Matajcem, pri kateri so kot vdeleženci zatoženi Josip Nolli, Hinko Garbajs in Franc Železnikar. Priča in poškodovanec Matajec pové, kako se je to godilo ter obdolžuje Železnikarja, da mu je želode odrezal in ga pri tem na obrazu lahko ranil. Železnikar taji. Priča Tambornino trdi, da je slišal od Nolli-ja besede „ti niso naše vere“, in „pojdi sem ti nemški pes“. Matajec, kteremu bi bile namenjene te besede, ni slišal teh besed od Nolli-ja, ravno tako vé priča Wolf za gotovo, da jih Nolli ni govoril, temveč da je bil prijazen proti Matajcu, kar M. tudi potrdi. Garbajsu se očitajo razžalivne besede ter da je imel tudi nož v roki, česar pa ta ne prizná. Iz izrekov prič Wolfa in Ohlhoferja je gotovo, da je Matajec Sokolovcem odgovoril na besedo „želodarji“ s „kuš“. Ravno tako pravi priča Weigelt, da je bil Tambornino tisti večer pijan, kar deloma potrdi tudi priča Ohlhofer, ki pravi, da Tambornino ni bil sicer pijan, toda „dobre volje.“ — Drugi predmet je nevarno grozenje Janko Križaja proti Tamborninu in vdor skozi hišna vrata, ko jih je Tamb. odprl, in kterege so zatoženi Slavoljub Horak, Peregrin Kajzel, Janko Križaj in Jožef Križaj. Tambornino trdi, da je vse štiri na tanko spoznal, ko so planili za njim v vežo. Poškodovani hlapec Kalan, na kterege so naleteli v veži, ne pozná nobenega, samo Janko Križaj se mu zdi podoben enemu tistih, ki so ga v veži tudi topli. Druge priče le negotovo podpirajo izrek Tamborninov. Ko poseben in od tega ravno imenovanega ločen faktum je iztiranje hlapca iz hleva in poškodovanje, ktero se mu je pripetilo pri tej priliki. Obtoženi so tega: Janko Križaj, Jožef Križaj, Hinko Garbajs, Josip Nolli, Tine Vidic, Dragotin Sassenberg in Ljudevit Valenta. Gotovih prič ni sicer proti nobenemu teh zatožencev, ki bi na tanko izrekale to, česar so obdolženi, in le na podlagi več osumb so zatoženi. Važno je, da priča Uršula Hočevarica, ki je bila v štali, nobenega izmed vseh 11 zatožencev ne pozná, ter pravi: „Dva bi spoznala, pa jih ni tukaj med temi gospodi; eden je bil civil in je imel kapico, piše se pa Mavec; zato sem napéno pred imenovala Garbajsa, tega ne poznam, on ni pravi.“ Priča Karol Gnezda tudi preklicuje svojo priseženo izreko, da jih je več spoznal okoli hlapca; teh imenovanih oseb ni on videl v veži, temuč na vrtu „pri konjiču.“ Hlapec Kalan ne pozná nobenega, samo Ljudevita Valento hoče spoznati. Po izreki mnogih prič je hlapec, ko ga je mestni stražnik Sterk vklenil, večkrat klical, da je pijan. Pri obravnavi hoče to tako zasukati, da je bil od omotice pijan (?). Ker hlapec pri obravnavi pravi, da mu je bil en kosček zoba odbit, ki se mu je že spomladi majal, se pokličejo zdravniki še enkrat, in sicer g. dr. Stöckl in g. dr. Fux, ktera potrdita prvi zdravniški izrek. Zoper to je zagovornik dr. Razlag, ki zahteva mnenje medicinične fakultete v Gradcu, ker mnenje teh nasprotuje mnenju družih učenjakov. — To je na kratko črtež obravnave; nekatere važnejše stvari prinesemo prihodnjič bolj obširno; tako ustmeno zaščito in izvrsten vvod dr. Razlagovega tehtnega zagovora, v kterem je slavni doktor svoje ime ko zagovornik zopet sijajno opravičil. Konečno pristavimo še razsodbo, ktera se je objavila v soboto zvečer. Že državni odvetnik je v svojem prvem predlogu nekatere zatožence spoznal, da so nedolžni, tako Josipa Nolli-a in Ivana Kam-a, pri drugih pa je posebnemu predvarku sodnije predložil: ali so dolžni ali nedolžni —

ker je konečna obravnava mnogo novega na dan spravila. Razsodba glasila se je tako-le: Josip Nolli, Ljudevit Valenta, Dragotin Sassenberg, Ivan Kam so vseh obdolženih zločinsev in prestopkov nedolžni spoznani, Hinko Garbajs je nedolžen zločinstva javnega posilstva in težkega poškodovanja, kriv pa je prestopka zoper javni mir po §. 302 in se obsodi v zapor na 1 mesec. France Železnikar je kriv prestopka zoper javni mir po §. 302. in se obsodi v zapor na 6 tednov. Križaj Janko je kriv zločinstva javnega posilstva IV., IX. in XIII. padeža po §. 83., 93., 99. in težkega poškodovanja telesa po §. 157. ter se obsodi v ječo za 5 mesecev. Križaj Jožef je kriv zločinstva javn. posilstva IV. pad. po §. 83. in težkega poškodovanja telesa po §. 157. ter se obsodi v ječo na 3 mesece. Slavoljub Horak je kriv zločinstva javnega posilstva IV. padeža po §. 83. ter se obsodi v ječo na 6 tednov. Peregrin Kajzel je kriv zločinstva javnega posilstva IV. pad. po §. 83 ter se obsodi v ječo na 2 meseca. Tine Vidic je nedolžen zločinstva javnega posilstva IX. pad., kriv pa je težkega poškodovanja telesa po §. 157. ter se obsodi v ječo na 2 meseca. Hlapcu Kalanu se prisodi 20 gold. za bolečine, 20 gold. za strah, 1 gold. za poškodovano srajco, Matajcu za bolečine 3 gold., za želode 1 gold. Vsi obsojeni so dolžni tudi plačati sodniške stroške. Vsi so si pridržali pravico pritožbe na višo sodnijo. Pri objavljanju razsodbe je bila vsa dvorana natlačena in se je sploh pri vsej obravnavi videlo, da je naše mesto jako zanimala.

Tako je po 4dnevni obravnavi v prvej instanciji rešena stvar, ki je toliko hrupa izbudila po vsem svetu. Ravno obravnava pa je pokazala, da je marsikaj bilo drugače kakor se je pisarilo, marsikaj pa še danes ni prav jasno. Obnašanje zatožencev je bilo ves čas lično in možato, da si je človek nehoté moral misliti, da vendar naša mladina ni tako divja, kakor se je popisovala po sovražnih časopisih, ki so gotovo iz te končne obravnave že pričakovali nove vode na umazani mlin.

— Gosp. F. Melkus-u na prid se bo 21. t. m. pela izvrstna Auber-ova opera „Ballnacht.“ Ne zamudi naj nobeden prijatelj opere ta večer v gledišče iti.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

V zbornici gosposki pride brž ko ne na vrsto nova šolska postava, ktera po osnovi zbornice poslanske jemlje duhovnom vpljiv, ki so ga dozdej imeli v ljudskih šolah. Razprava ta bode gotovo zeló viharna, če tudi ni upati, da bi zmôgla ona stran, ktera v duhovnih po pravici vidi najskrbnejše varhe ljudskih šol. — Zbornica poslancev je pretekli dni dodelala postavo, po kateri prestane dozdej veljavna postava za odrtijo. 1. maja ima ta nova postava že moč zadobiti, po kateri za izposojeni denar vsak lahko tirja obresti (činžev), kolikor hoče, ako se v to vdá, kdor denarja na pósodo išče; kadar se znesek obresti odločno ne izgovori, veljá 6 gold. od 100. O nekterih točkah te postave je bila živahna razprava. Brez vse debate pa je zbornica pokopala zastareli državni svet (Staatsrath). Zeló viharna pa je bila seja o postavi, ktera predpisuje besede, kako naj se vprihodnje brez razločka vere pri sodnijah itd. prisega. Ta prisega je tako osnovana, da je poslanec Greuter rekel, da vsak lahko ž njo prisega in tudi tak, ki celó nobene vere nima. Zavoljo nekterih pomanjkljivosti se je ta osnova še enkrat izročila dotičnemu odseku v pretres. — Minister dr. Giskra je zbornici izročil osnovo, kako naj se vprihodnje, ko bodo sodnije ločene od okrajne (kantonske) gosposke, ustanovijo politične gosposke.

Minister je rekel, da vlada želi, da bi čem preje vse politične okrajne gosposke nehale in na njih mesto stopile županije; ker pa to dandanes še ni mogoče, naj se saj županijam dá več oblasti in gosposke naj nehajo biti birokratične gospodinje. On misli, da po novi osnovi se bode prihranilo kakega pol milijona na leto. — Ves svet gleda zdaj na to, da cesarevič Napoleon potuje po Nemčiji, odkodar se vrne v Pariz, da gré na Dunaj, in od tod potem na Rusko. Vse ugi buje, kaj to skrivnostno potovanje pomeni. „Reform“ piše, da pet vprašanj je, ktera dandanes gibljejo svet. Kdor gleda okoli sebe, kar se po svetu godí, in ima oči, da vidi, in ušesa, da sliši, jasno mu mora biti — tako piše prava prijateljica Avstriji „Reform“ — da je 5 vprašanj, ktera niso rešena in se morajo rešiti, in ta so: francozsko, laško, nemško in turško vprašanje; turško pa gré na troje: grško, slovansko in rumunsko ali skupno na rusko. Francosko vprašanje zadeva Napoleona. Če tudi Napoleon III. sedi že 20 let na prestolu francozkem, vendar ne sedi tako trdno, da bi mogel reči, da ostane, kjer sedi, in to po notranji in vnanji politiki svoji. Ako bi bila vnanja Napoleonova politika taka, da bi svet občudoval slavo njeno, dali bi se slavohlepni Francozi domá tlačiti, če bi jim tudi rebra pokala pod sužnim jarmom; al Napoleon ni bil srečen v vnanjih zadevah niti mirnih niti vojskinih. To pa grize Francoze; zato je jedro francozkega vprašanja to, da ali Napoleona pahnejo s prestola (temu pričajo že dostikrat ponavljani glasi po republiki), potem pa nastanejo mnogotere prekucije, ali pa Napoleon potolaži nezadovoljne Francoze s tem, da začne vojsko, v kateri pozabijo domače stvari. Zato je vsem, ki niso slepi, jasno kot beli dan, da se cesar Napoleon na vojsko pripravlja, ker ta vojska je neogibljiva potreba, da se on in rodovina njegova obdrži na prestolu cesarskem. Bojišče njegovo bodo pa Italija (Laško), Nemčija in Turčija. — Na Laškem je Napoleon — v nasprotji s starodavnimi francozkimi namerami in pridom francozkim — neko pošast sklical na dan, ktero bi zdaj rad spet ukrotil. Al osoda Italije se mora izvršiti: ali da se spet razruši ali da se popolnoma zedini, to je, da se ne samo z Rimom, temuč še z laškimi avstrijskimi deželami povekša, in to s pomočjo Napoleonovo ali pa tudi proti njegovi volji, ako najde drugih zaveznikov. V istem stanu je Prusija (Prajzovsko) in po Prusiji vstane nemško vprašanje. Prusija je — Napoleonu prav na jezo — toliko Nemčije pod-se spravila, da mora s silo spet iz pestí spustiti, kar je pograbila ali pa da zgrabi še več; njen cilj in konec je zedinjenje vse Nemčije ne le Bavarskega, Virtemberskega in Badenskega, temuč tudi nemške Avstrije. Kogar tolažijo sedanje obljube pruske vlade, ki se hlina, da je zmerna in noče segati dalje, ta je ali res slep ali pa je skrivé ene misli s prusko politiko. — Najhuje pa je turško vprašanje, kajti vsa brezštevilna pisma in dozdanji konferenčni protokoli, ki so se že pisali o tej zadevi, so le cunder temu požaru. Grki, Slovani in Rumuni v turških deželah hrepenijo po tem, da bi se rešili turškega jarma in dosegli neodvisnost, za ktero že držijo orožje v roki. Oni se sklicujejo o tem boji na božjo in človeško pravico in vladam in pa demokratom, vzlasti dunajskim kličejo v obraz: ako ste pripustili in še celó pomagali, da so se na Laškem in Nemškem zaradi narodnosti postavni vladarji pregnali, tedaj tudi ne morete ni ne smete nič proti temu storiti, da se mi rešimo jarma tujega, ki nam zatira našo vero.

Vsa ta vprašanja so pripravljena, da se rešijo se

silo, ker ni mogoče, da bi se rešile na mirni poti. Naj ktera koli pride prva na vrsto, požar bode iz ene segel v drugo, in vnel se bode veliki boj.

Avstrija je blizo vseh teh vnanjih požarov. Ako tedaj vidimo, da stranke, ktere zdaj v Peštu in na Dunaji zvonec nosijo, pa se zibljejo v mislih, kakor da bi povsod le vijolice mirú cvele, in se z vsem drugim vkvarjajo, samo s tem ne, kar je najbolj in silno potrebno — namreč s pravičnim in modrim rešenjem državnopравниh in národnih vprašanj, ako vse to vidimo, moramo reči, da se ples dvalistične svobode, ki ga nekteri tako radostni plešejo, pleše na vulkanu. Vnanji sovražniki Avstrije pa čakajo in duhtajo, kako bi vneli požar, ki bi svoj plamen razširil tudi čez Avstrijo. Zatorej kot pravi Avstrijanci v eno mer kličemo Avstrija glej, pazi, da se ogneš nevarnosti, s ktero ti pretijo protivniki tvoji! —

Denarni zapisnik Matičin.

Novi udje:

Gospod Umek Anton, župnik pri sv. Lambertu za 1868. l.	2 gold.
„ Silvester Radoslav, pekovski podmojster v Postojni za 1868. l.	2 „
„ Stengl Vatroslav, štacunarski družnik v Postojni za 1868. l.	2 „
„ Zalokar Jožef, lekarnik v Radolici za 1867. l.	2 „
„ Črne Anton, župnik na Gozdu za 1867. l.	2 „
„ Virant Janez, kaplan v Trnovem za 1868. l.	2 „
„ Sparavec Henrik, kaplan v Trnovem za 1868. l.	2 „
„ Dekleva Ivan, posestnik v Zarečji za 1868. l.	2 „
„ Pfeifer o. Milko, gimn. prof. v Paznu za 1868. l.	2 „
„ Gregorič Matija, trgovec v Ljubljani za 1868. l.	2 „
Slavno društvo izobrazovalno za tiskarje v Ljubljani za 1868. l.	2 „
Slavna čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano za 1868. l.	2 „
Gospod Sežun Žiga *), odgojitelj na Kalcu za 1868. leto	2 „
„ * Polak Edvard, dekan v Leskovcu o prestopu med vstanovnike	42 „
„ * Graseli Peter, izdatelj in vrednik „Triglava“	— „
„ Aljančič Andrej, dekan v Velikovcu za 1868. l.	2 „
„ Milar Pavel, kanonik v Velikovcu za 1868. l.	2 „

*) Knjige za 1866. in 1867. l. lahko dobite, če letnino pošljete za imenovani leti.

Stari udje:

Za 2. leto: gg. Notar Anton, Brtoncelj Gašper, dr. Raspet Martin, Köstl Gustav, Tavčar Janez.
Za 3. leto: gg. Brtoncelj Gašper, Fabijan Janez, Pregl Rajko, Zupan V. C.
Za 4. leto: gg. Močnik Matej, Lesjak Jožef, Mazek Lovro, baron Codelli Anton, Gariboldi pl. France, Novak Jan. Krst., Skalè Pavel, Smukavec Ivan, Sajevec Janez, Volčič Janez, dr. Pavlič Valentin.
Doplačali so: gg. dr. Strbenec Jurij, Trstenjak Davorin, dr. Valenta Alojzi, Jerajeva Ivana, Lézar Anton, Bürger Ljudevit, dr. E. H. Costa, dr. Cvajer Ivan, Čepon Anton, Debevec Jožef, Heidrich Dragotin, Jamšek Ivan, dr. Jarec Anton, Klemenčič Jožef, Kušar Jožef, Milec Rudolf, Pfeifer France, dr. Pogačar Ivan Zlat., Rozman Ivan, dr. Zupančič France, dr. Zupan Jožef, dr. Vojska Andrej, Janežič Anton, Bradaška Franjo. (Dal. prih.)
V Ljubljani 16. marca 1868. Dr. Jer. Zupanec.

Žitna cena

v Ljubljani 11. marca 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 6 fl. 70 — banaške 7 fl. 56. — turšice 4 fl. — soršice 5 fl. 45. — rži 4 fl. — ječmena 3 fl. 48. — prosa 3 fl. 30. — ajde 3 fl. 50. — ovsa 2 fl. — Krompir 1 fl. 80.

Kursi na Dunaji 17. marca.

5% metaliki 57 fl. 40 kr. Ažijo srebra 114 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 64 fl. 90 kr. Cekini 5 fl. 54 kr.